

Aan: Bestuurlijk Overleg Groningen

Van: Groninger Gasberaad & Groninger Bodem Beweging

Onderwerp: Schriftelijk advies ten behoeve van het Bestuurlijk Overleg Groningen

Datum: 23 januari 2020

Vooraf

Donderdag 23 januari vindt er in Den Haag een Bestuurlijk Overleg Groningen plaats (BOG) over de versterkingsoperatie. Dit is een overleg tussen bestuurders van de regio en de twee betrokken ministeries EZK en BZK. Het Groninger Gasberaad en de Groninger Bodem Beweging (GBB) zijn hiervoor – net als voorgaande BOG's – uitgenodigd in de rol van adviseur.

Deze keer zien de twee organisaties, die zich inzetten voor het belang van de gedupeerden van de gaswinning, af van deelname aan het BOG. Onze overwegingen zijn vooral van procedurele aard:

GBB en Groninger Gasberaad hebben geconstateerd dat er in de gedachtenvorming en besluitvorming in de aanloop van het BOG weinig tot niets is gedaan met hun opmerkingen en adviezen. In de aanloop was er nauwelijks gelegenheid om opmerkingen en adviezen te geven. We zijn een aantal keren 'bijgepraat' om 'op de hoogte te blijven' maar voor het serieus bespreken van vraagstukken en dilemma's rond de problematiek was geen gelegenheid. Bovendien bestaat de indruk dat alle voorstellen die ter besluitvorming voorliggen in het BOG reeds vooraf zijn uit onderhandeld door bestuurders en de ministeries van EZK en BZK. Voor een serieuze rol als adviseur van GBB en Gasberaad komt het BOG dan te laat.

We pleiten ervoor dat we in het vervolg onze adviezen in een eerder stadium kunnen geven zodat er nog iets mee gedaan kan worden.

Niettemin willen het Groninger Gasberaad en de GBB het Bestuurlijk Overleg nog graag een aantal kanttekeningen bij de ter vaststelling voorliggende documenten meegeven.

Planmatig

GBB en Groninger Gasberaad kunnen zich in grote lijnen vinden in het versnellingspakket aan maatregelen maar maken zich grote zorgen over de implementatie. Dit hangt ten eerste samen met de complexiteit van de aansturing, die onduidelijkheden in de eindverantwoordelijkheden zullen veroorzaken. Ook is de besluitvorming rond cruciale besluiten, zoals de verdeling van (beoordeling- en bouw-)capaciteit over de gemeentelijke plannen, niet adequaat geborgd.

Ten tweede zijn de verwachtingen op de langere termijn niet geanalyseerd. Er zijn alleen plannen voor het lopende jaar gemaakt maar niet voor de jaren erna. Dit is moeilijk te begrijpen bij zo'n kolossale operatie. Juist meerjarige garanties en duidelijkheid zijn cruciaal voor het implementeren en stabiliseren van de versterkingsoperatie.

In de eerste plaats voor de bewoners, maar ook voor de eigen uitvoeringsorganisatie en de private marktpartijen. Zolang de horizon niet verder rijkt dan een jaar, blijven de onzekerheden groot en valt er voor niemand adequaat te plannen.

Inhoudelijk

De operatie wordt puur technocratisch aangevlogen. We begrijpen dat een technocratische analyse niet kan worden gemist maar *net zo min* kan een operatie met zo'n impact op bewoners en dorpen niet zonder een planning en analyse van de rol, rechten en interactie met de bewoners om wier huizen het gaat. Het verleden heeft geleerd dat investeren in de relatie en interactie met de bewoners, in beleidsconsistentie, duidelijkheid en maatwerk, en het bereiken van een bevredigende overeenstemming veel tijd kost. Deze parameter zien we niet terug in de plannen.

In het versnellingspakket zijn belangrijke aspecten op dit punt nog niet of onvoldoende uitgewerkt of staan pas later ingepland. Dit betreft bijvoorbeeld de rol en rechten van de bewoner in het versterkingstraject, de zogenaamde 'klantreis' of 'route naar herstel', het opname op verzoek protocol en de bredere uitkoopregeling (met nadruk op *bredere*). Ook verdere uitwerking van de specifieke problematiek bij MKB ondernemers, agrariërs en monumenteigenaren ontbreekt.

Verder zien we in het versnellingspakket geen enkele beweging richting een verdergaande integratie van schade en versterken, hetgeen toch potentiële versnellingskansen in zich bergt. Een scenario waarin 'duurzaam herstel' en 'versterken' naar elkaar toegroeien wordt in de plannen gemist.

GBB en Groninger Gasberaad stellen dat bij de versterkingsoperatie de bewoner centraal moet staan. Op dit moment is 'alles' op papier geregeld behalve de rol, positie en rechten van de individuele bewoners en de sociaal maatschappelijke impact van de totale operatie. Hiermee lijkt de bewoner sluitpost te zijn geworden.

Het gepresenteerde dashboard vinden we teleurstellend. Niet alleen vanwege de voortgang zelf maar ook het informatieve gehalte is niet toegenomen sinds oktober vorig jaar. Een publieksvriendelijke versie is in het kader van de transparantie hard nodig. Wij hadden gehoopt dat er minimaal een voorstel voor een uitgebreider, informatiever dashboard zou zijn – desnoods nog niet geladen met de data. Het gesprek over wat en hoe in de toekomst gerapporteerd wordt is aan de voorkant minstens zo relevant.

Groninger Gasberaad en GBB hebben nog meer inhoudelijke vragen, opmerkingen en kanttekeningen bij het Versnellingspakket dat we nu een week in ons bezit hebben. Mocht u daar belangstelling voor hebben dan zijn wij gaarne bereid deze verder uit te werken en van advies te voorzien. De tijd schoot te kort om dit – grondig en uitgewerkt – voor dit BOG te doen.

We benadrukken nogmaals dat het feit we ons zorgen maken over de versterkingsoperatie niet de reden is om af te zien van deelname aan deze BOG vergadering. Het feit dat we daarover niet fundamenteel in gesprek lijken te kunnen komen is dat wel. Deelname heeft alleen zin wanneer er bestuurlijk uitgesproken behoefte is aan kritische feedback om een product te kunnen verbeteren, of aan te kunnen vullen.